

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora
Institutionen för svenska språket

1SV14U Språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling i förskolan
utifrån första- och andraspråksperspektiv, 15 högskolepoäng

Language, Reading, Writing and Mathematics Development in
Preschool from a first and second language perspective, 15 credits

Huvudområde

Svenska språket
Matematik

Ämnesgrupp

Svenska/nordiska språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2025-03-06.
Kursplanen gäller från och med hösttermin 2025.

Förkunskaper

Förskollärarexamen eller motsvarande examen.

Mål

Delkurs 1, Matematikutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 6 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- identifiera och redogöra för matematiska begrepp inom aritmetik som har inverkan på barns matematikutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv,
- visa kännedom om lekens, miljöns, materialens och estetiska uttrycksformers

betydelse för barns lärande och utveckling i matematik med fokus på aritmetik utifrån första- och andraspråksperspektiv,

- utifrån första- och andraspråksperspektiv reflektera över särskilda utmaningar i samband med att undervisa om ett matematiskt innehåll med fokus på aritmetik och analysera hur utmaningarna kan hanteras.

Delkurs 2, Språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 6 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- identifiera och redogöra för begrepp inom språklig medvetenhet som har betydelse för barns språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv,
- identifiera och redogöra för hur högläsning och samtal om text kan bidra till barns språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv,
- visa kännedom om lekens, miljöns, materialens och estetiska uttrycksformers betydelse för barns språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv,
- utifrån ett första- och andraspråksperspektiv reflektera över särskilda utmaningar i samband med språkliga och läsfrämjande aktiviteter och analysera hur utmaningar kan hanteras.

Delkurs 3, Lekresponsiv undervisning för att främja barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 3 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för begrepp inom teorin lekresponsiv undervisning,
- planera, genomföra och dokumentera aktiviteter som främjar barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling,
- använda begrepp från lekresponsiv undervisning för att analysera och diskutera lek- och undervisningsaktiviteter kopplat till barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv.

Innehåll

Delkurs 1, Matematikutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 6 hp

Delkursen tar sin utgångspunkt i och behandlar teoretiska och didaktiska perspektiv på barns matematikutveckling utifrån ett första- såväl som ett andraspråksperspektiv. Matematiska begrepp inom aritmetik som främjar barns utveckling av taluppfattning och begynnande aritmetikfärdigheter introduceras och kopplas till ett språkutvecklande arbetssätt i såväl styrda aktiviteter som i lek och spontana händelser. Transspråkande lyfts fram som en väg att stärka flerspråkiga barns identitet och tillägnande av matematikspråket. I delkursen beskrivs och utvärderas hur olika verktyg i undervisningen, till exempel lekresponsiv undervisning, material och estetiska uttrycksformer kan stödja matematikutvecklingen. Särskilda utmaningar i samband med undervisningen av ett matematiskt innehåll belyses, och diskussion förs om hur tidig identifikation av barns behov av riktade insatser kan synliggöras och genomföras.

Delkurs 2, Språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 6 hp

Delkursen tar sin utgångspunkt i och behandlar teoretiska och didaktiska perspektiv på barns språk-, läs och skrivutveckling, utifrån såväl ett första- som ett andraspråksperspektiv. Begrepp inom språklig medvetenhet introduceras, och de språkliga nivåerna fonologisk, morfologisk, syntaktisk, semantisk och pragmatisk medvetenhet behandlas. Hur högläsning och samtal om text kan bidra till barns språk-,

läs- och skrivutveckling behandlas, och redskap för att genomföra interaktiv bokläsning diskuteras. Lekens, miljöns, materialens och estetiska uttrycksformers betydelse för barns språk-, läs- och skrivutveckling belyses med fokus på dimensionerna lärmiljö, lärtillfällen och interaktioner. Ur ett första- och andraspråksperspektiv belyses särskilda utmaningar i samband med språkliga och läsfrämjande aktiviteter och hur de kan hanteras.

Delkurs 3, Lekresponsiv undervisning för att främja barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling utifrån första och andraspråksperspektiv, 3 hp

Delkursen ger en introduktion till teorin om lekresponsiv undervisning, och centrala begrepp inom teorin för att förstå och analysera relationen mellan lek och undervisning introduceras. Innehållet bygger vidare på tidigare delkurser genom att kunskap från dessa tillämpas vid planering, genomförande, dokumentation och utvärdering av språk-, läs-, skriv- och matematikundervisning, utifrån första- såväl som andraspråksperspektiv. Kommunikation mellan barn och vuxna samt relationen mellan lek och undervisning analyseras och diskuteras med syftet att ge en djupare förståelse för sambandet mellan teori och praktik inom förskolepedagogik.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av inspelade föreläsningar, lärarledda seminarier och fältstudier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Delkurs 1, 6 hp examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar under seminarier (U–G).

Delkurs 2, 6 hp examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar under seminarier (U–G).

Delkurs 3, 3 hp examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift och en muntlig redovisning under ett seminarium (U–G).

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1, Matematikutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 6 hp
Björk-Willén, Polly (red.) (2018). *Svenska som andraspråk i förskolan*. Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur. (s. 158)

Björklund, Camilla & Palmér, Hanna (2018). *Matematikundervisning i förskolan: att se världen i ljuset av matematik*. Första utgåvan. Stockholm. Natur & Kultur. (s. 276)

Björklund, Camilla & Palmér, Hanna (2023). *Matematisering i lek på vetenskaplig grund*. Nordisk Barnehageforskning, 20(2), 29–50. (s. 21)

Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan. Omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Första utgåvan. Stockholm: Liber. (s. 212)

Pramling, Niklas & Wallerstedt, Cecilia (2024). Gästredaktionell kommentar 2019: 1: Tema: Lekresponsiv undervisning i förskolan. *Forskning om undervisning och lärande*, 7(1), 3–6. (s. 4)

Aktuella styrdokument för förskolan.

Vetenskapliga artiklar tillkommer (ca 100 sidor).

Delkurs 2, Språk-, läs- och skrivutveckling utifrån första- och andraspråksperspektiv, 6 hp

Alatalo, Tarja (2021). *Högläsning: didaktik för språk-, läs- och skrivutveckling*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur. (s.132)

Björk-Willén, Polly (red.) (2018). *Svenska som andraspråk i förskolan*. Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur. (s. 158)

Bruce, Barbro, Ivarsson, Ulrika & Svensson, Anna-Karin (2024). *Språklig sårbarhet i förskola och skola: barnet, språket och pedagogiken*. Andra utgåvan Lund: Studentlitteratur. (s. 312)

De Geer, Boel (2024). *Språklig medvetenhet i förskola, förskoleklass & grundskolans tidiga år*. Första utgåvan Stockholm: Natur & Kultur. (s. 164)

Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan. Omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Första utgåvan. Stockholm: Liber. (s. 212)

Aktuella styrdokument för förskolan.

Vetenskapliga artiklar tillkommer. (ca 100 s.)

Delkurs 3, Lekresponsiv undervisning för att främja barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling utifrån första och andraspråksperspektiv, 3 hp

Björk-Willén, Polly (red.) (2018). *Svenska som andraspråk i förskolan*. Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur. (s. 158)

Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan. Omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Första utgåvan. Stockholm: Liber. (s. 212)

Magnusson, Maria & Pramling Samuelsson, Ingrid (red.) (2023). *Den lekande undervisande förskolläraren: lekresponsiv undervisning i praktiken*. Första utgåvan. Lund: Studentlitteratur. (s. 160)

Pramling, N., & Wallerstedt, C. (2024). Gästredaktionell kommentar 2019: 1: Tema: Lekresponsiv undervisning i förskolan. *Forskning om undervisning och lärande*, 7(1), 3–6. (s. 4)

Aktuella styrdokument för förskolan.

Vetenskapliga artiklar tillkommer. (ca 100 s.)

Referenslitteratur från tidigare delkurser.